

Fylgiskjal IV.**Samþykkt nr. 166, um heimsendingu skipverja (endurskoðuð).**

Allsherjarþing Alþjóðavinnuálastofnunarinnar, sem kom saman til 74. þingsetu sinnar í Genf 24. september 1987 eftir kvaðningu stjórnar alþjóðavinnuálastofnunar, gefur gaum að því að frá gerð Samþykktar um heimsendingu sjómanna frá 1926 og Tillögu um heimsendingu (skipstjóra og viðvaninga) frá 1926 hefur þróun í skipaútgerð valdið því að nauðsynlegt er að endurskoða samþykktina í því skyni að taka upp í hana viðeigandi þætti úr Tillögunni og

gefur einnig gaum að því að talsverðar framfarir hafa orðið með setningu laga hinna ýmsu ríkja, svo og framkvæmdum, við heimsendingu skipverja í ýmsum þeim tilvikum sem Samþykkt um heimsendingu sjómanna frá 1926 nær ekki til og

tekur tillit til þess að frekari aðgerðir, með nýrri alþjóðlegri gerð um tiltekna viðbótarþætti varðandi heimsendingu skipverja, væru þar af leiðandi æskilegar með hliðsjón af mikilli fjölgun erlendra skipverja við störf á skipum og

hefur samþykkt tiltekna ábendingar varðandi endurskoðun Samþykktar um heimsendingu sjómanna frá 1926 (nr. 23) og Tillögu um heimsendingu (skipstjóra og viðvaninga) frá 1926 (nr. 27) sem er fimmta mál á dagskrá þessa þings og

þar sem þingið hefur ákveðið að þessar ábendingar skuli gerðar í formi alþjóðasamþykktar gerir þingið í dag, 9. október 1987, eftirfarandi samþykkt sem nefna má Samþykkt um heimsendingu skipverja (endurskoðuð), 1987:

I. Gildissvið og skilgreiningar.

1. gr.

1. Þessi samþykkt nær til allra hafskipa, hvort sem þau eru í eigu opinberra aðila eða einkaaðila, sem skráð eru innan lögsögu sérhvers aðildarríkis sem fullgilt hefur samþykktina og stundar að jafnaði siglingar í ábataskyni, svo og til útgerðarmanna og skipverja slíkra skipa.

2. Að höfðu samráði við viðkomandi samtök útgerðamanna fiskiskipa og fiskimanna, að því marki sem slíkt telst framkvæmanlegt, skulu hlutaðeigandi stjórnvöld beita ákvæðum þessarar samþykktar varðandi fiskveiðar í sjó sem eru stundaðar í ábataskyni.

3. Ef vafi leikur á um það hvort tiltekin skip séu notuð til siglinga eða fiskveiða í ábataskyni, hvað varðar ákvæði þessarar samþykktar, skulu hlutaðeigandi stjórnvöld skera úr um það að höfðu samráði við samtök viðkomandi útgerðarmanna, farmanna og fiskimanna.

4. Í þessari samþykkt tákna hugtakið „skipverji“ hvern þann mann sem ráðinn er til hvers konar starfa í hafskipi sem þessi samþykkt nær til.

II. Réttindi.

2. gr.

1. Skipverji á rétt á að vera sendur heim í eftirtöldum tilvikum:

- a. ef ráðning í tiltekinn tíma eða fyrir tiltekna sjóferð endar erlendis;
- b. við lok uppsagnartíma sem ákveðinn hefur verið samkvæmt samkomulagi eða ráðningarsamningi skipverja;
- c. ef skipverji er sjúkur eða slasaður eða er haldinn öðrum kvilla sem veldur því að senda verður hann heim þegar hann er orðinn ferðafær;
- d. ef skipið ferst;

- e. ef útgerðarmaður getur ekki haldið áfram að uppfylla skyldur sínar samkvæmt lögum eða ráðningarsamningi sem vinnuveitandi skipverja sökum gjaldþrots, sölu skips, breytingar á skráningu skips eða af annarri svipaðri ástæðu;
- f. ef senda á skipið inn á ófriðarsvæði, eins og það er skilgreint í landslögum eða reglugerðum eða heildarsamningum, og skipverji samþykkir ekki að fara þangað;
- g. ef ráðningu lýkur fyrir fullt og allt eða um stundarsakir samkvæmt gerðardómsúrskurði eða ákvæðum heildarsamnings eða ráðningu lýkur af svipuðum ástæðum.

2. Í landslögum eða reglugerðum eða heildarsamningum skulu vera ákvæði um hámarkslengd starfstíma skipverja um borð en eftir það á hann rétt á að vera sendur heim. Slík tímabil skulu vera styttri en 12 mánuðir. Við ákvörðun hámarkslengdar tíma skal taka tillit til þeirra þátta sem hafa áhrif á vinnuumhverfi skipverja. Sérhvert aðildarríki skal eftir föngum leitast við að stytta þessi tímabil með hliðsjón af breyttri tækni og þróun og getur í því skyni tekið tillit til tillagna frá alþjóðasiglingamálanefndinni.

III. Ákvörðunarstaður.

3. gr.

1. Í landslögum eða reglugerðum sérhvers aðildarríkis sem hefur fullgilt þessa samþykkt skal tilgreina til hvaða ákvörðunarstaða má senda skipverja þegar um heimsendingu er að ræða.

2. Meðal ákvörðunarstaða, sem þannig eru tilgreindir, skal vera sá staður þar sem skipverji réð sig á skipið, sá staður sem tilgreindur er í heildarsamningi, heimaland skipverjans eða annar staður sem samið var um við ráðningu. Skipverji hefur rétt til að velja um það til hvaða staðar hann vill láta senda sig til af þeim stöðum sem mælt er fyrir um.

IV. Ráðstafanir vegna heimsendingar.

4. gr.

1. Það á að vera á ábyrgð útgerðarmanns að gera ráðstafanir til heimsendingar skipverja með viðeigandi og skjótum hætti. Að jafnaði skal miðað við flugfar.

2. Útgerðarmaður skal bera kostnað við heimsendingu.

3. Ef heimsending hefur átt sér stað sökum þess að skipverji hefur vanrækt alvarlega skyldur sínar samkvæmt ákvæðum landslaga, reglugerða eða heildarsamnings, skal ekkert ákvæði þessarar samþykktar koma í veg fyrir að unnt sé að endurkrefja skipverja um allan kostnað eða hluta af honum samkvæmt landslögum, reglugerðum eða heildarsamningi.

4. Útgerðarmaður skal m.a. greiða eftirtalinn kostnað:

- a. ferð til ákvörðunarstaðar, sem valinn er vegna heimsendingar, samkvæmt ákvæðum 3. gr. hér að framan;
- b. fæði og húsnæði frá því að skipverji fer frá skipi þar til hann er kominn til ákvörðunarstaðar heimsendingar;
- c. laun og dagpeninga frá því að skipverji fer frá skipi þar til hann er kominn til ákvörðunarstaðar heimsendingar ef svo er mælt fyrir um í landslögum, reglugerðum eða heildarsamningum;
- d. flutning á 30 kg af persónulegum munum skipverja til ákvörðunarstaðar heimsendingar;
- e. læknishjálp, ef hennar er þörf, þar til skipverji hefur náð nægilega góðri heilsu til þess að ferðast til ákvörðunarstaðar heimsendingar.

5. Útgerðarmanni er ekki heimilt að krefjast þess að skipverji greiði fyrirfram hluta af heimsendingarkostnaði við upphaf starfstíma síns og honum er heldur ekki heimilt að draga heimsendingarkostnað frá launum eða öðrum greiðslum til skipverjans nema samkvæmt ákvæðum 3. tölul. hér að framan.

6. Í landslögum eða reglugerðum skulu ekki vera nein ákvæði sem skerða rétt útgerðarmanns til þess að endurheimta kostnað vegna heimsendingar skipverja, sem ekki hafa verið ráðnir hjá honum, úr höndum vinnuveitenda þeirra.

5. gr.

Ef útgerðarmaður gerir ekki ráðstafanir til heimsendingar skipverja sem á rétt á henni eða greiðir ekki fyrir hana:

- a. skulu hlutaðeigandi stjórnvöld í aðildarríki því þar sem skipið er skráð gera ráðstafanir vegna heimsendingar viðkomandi skipverja og greiða kostnað við hana; ef þau gera það ekki getur ríkið sem senda á skipverjann heim frá eða ríkið þar sem hann hefur ríkisfang gert ráðstafanir vegna heimsendingar hans og síðan endurheimt kostnaðinn frá aðildarríkinu þar sem skipið er skráð;
- b. getur aðildarríkið, þar sem skipið er skráð, krafði útgerðarmanninn um endurgreiðslu kostnaðar;
- c. skal aldrei krefja skipverja um greiðslu kostnaðar vegna heimsendingar nema samkvæmt ákvæðum 3. tölul., 4. gr. hér að framan.

V. Aðrar ráðstafanir.

6. gr.

Skipverjum, sem senda á heim, skal gert kleift að fá vegabréf sín og önnur skilríki vegna heimsendingarinnar.

7. gr.

Þann tíma sem skipverji bíður eftir heimsendingu, svo og ferðatíma, má ekki draga frá áunnu orlofi á launum.

8. gr.

Heimsendingu skipverja telst lokið þegar hann er kominn til ákvörðunarstaðar samkvæmt ákvæðum 3. gr. hér að framan eða ef hann neytir ekki réttar síns til heimsendingar innan eðlilegs tíma sem skilgreindur er í landslögum, reglugerðum eða heildarsamningum.

9. gr.

Ákvæði þessarar samþykktar skulu öðlast gildi með landslögum eða reglugerðum, svo fremi þau hafi ekki öðlast gildi með heildarsamningum eða með öðrum hætti, eftir aðstæðum í hverju landi.

10. gr.

Sérhvert aðildarríki skal auðvelda heimsendingu skipverja sem starfa á skipum sem hafa viðdvöl í höfnum þess eða sigla um landhelgi þess eða innsævi, svo og að aðrir fáist í þeirra stað.

11. gr.

Hlutaðeigandi stjórnvöld í sérhverju aðildarríki skulu tryggja það með fullnægjandi eftirliti að útgerðarmenn skipa, sem skráð eru innan landamæra þess, hlíti ákvæðum þessarar samþykktar og skulu þau veita alþjóðavinnuáskrifstofunni upplýsingar þar að lútandi.

12. gr.

Texti þessarar samþykktar skal vera til reiðu á viðkomandi tungumáli fyrir skipverja á öllum skipum sem skráð eru innan landamæra sérhvers aðildarríkis sem fullgilt hefur hana.

VI. Lokaákvæði.

13. gr.

Þessi samþykkt kemur í stað Samþykktar um heimsendingu sjómanna frá 1926.

14. gr.

Formlegar fullgildingar þessarar samþykktar skulu sendar forstjóra alþjóðavinnuáskrifstofunnar til skrásetningar.

15. gr.

1. Þessi samþykkt skal einungis bindandi fyrir þau aðildarríki Alþjóðavinnuáskrifstofunnar sem hafa látið forstjórann skrá fullgildingar sínar.

2. Hún gengur í gildi tólf mánuðum eftir að fullgildingar tveggja aðildarríkja hafa verið skráðar hjá forstjóranum.

3. Síðan gengur þessi samþykkt í gildi að því er snertir hvert aðildarríki tólf mánuðum eftir að fullgilding þess hefur verið skráð.

16. gr.

1. Aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, getur sagt henni upp að liðnum tíu árum frá fyrstu gildistöku hennar. Tilkyningu um uppsögn skal senda forstjóra alþjóðavinnuáskrifstofunnar til skrásetningar. Slík uppsögn öðlast ekki gildi fyrr en ár er liðið frá skrásetningardegi hennar.

2. Hvert það aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa en notfærir sér ekki innan árs frá lokum tíu ára tímabilsins, sem um getur í fyrri tölulið, rétt þann til uppsagnar sem kveðið er á um í þessari grein, skal bundið af henni í annað tíu ára tímabil, og síðan getur það sagt þessari samþykkt upp að loknu hverju tíu ára tímabili í samræmi við ákvæði þessarar greinar. Sérhvert aðildarríki sem fullgildir þessa samþykkt skuldbindur sig til að beita henni á þeim svæðum þar sem það ber ábyrgð á alþjóðasamskiptum samkvæmt ákvæðum stofnskrár Alþjóðavinnuáskrifstofunnarinnar.

17. gr.

1. Forstjóri alþjóðavinnuáskrifstofunnar skal tilkynna öllum aðildarríkjum Alþjóðavinnuáskrifstofunnarinnar skráningu allra fullgildinga og uppsagna sem aðildarríki stofnunarinnar hafa sent honum.

2. Þegar forstjórinn tilkynnir aðildarríkjum stofnunarinnar skrásetningu annarrar fullgildingarinnar, sem honum berst, skal hann vekja athygli þeirra á hvaða dag samþykktin gangi í gildi.

18. gr.

Forstjóri alþjóðavinnuáskrifstofunnar skal senda aðalritara Sameinuðu þjóðanna til skrásetningar samkvæmt 102. gr. sáttmála Sameinuðu þjóðanna allar upplýsingar um fullgildingar og uppsagnir, sem hann hefur skrásett í samræmi við ákvæði undanfarandi greina.

19. gr.

Þegar stjórn alþjóðavinnuáskrifstofunnar kann að álíta það nauðsynlegt skal hún leggja fyrir allsherjarþingið skýrslu um framkvæmd þessarar samþykktar og athuga jafnframt hvort æskilegt sé að setja á dagskrá þingsins endurskoðun hennar allrar eða hluta hennar.

20. gr.

1. Ef þingið gerir nýja samþykkt sem breytir þessari samþykkt að öllu eða nokkru leyti, og sú samþykkt mælir ekki fyrir um á annan veg, þá skal:

- a. fullgilding aðildarríkis á hinni nýju samþykkt *ipso jure* hafa í för með sér tafarlausa uppsögn þessarar samþykktar, þrátt fyrir ákvæði 9. gr. hér að framan, ef hin nýja samþykkt öðlast gildi og þá frá þeim tíma þegar það gerist;
- b. aðildarríkjum ekki heimilt að fullgilda þessa samþykkt eftir að hin nýja samþykkt öðlast gildi.

2. Þessi samþykkt skal, hvað sem öðru líður, halda gildi sínu hvað snertir form og efni í þeim aðildarríkjum sem hafa fullgilt hana en ekki hina nýju samþykkt.

21. gr.

Enskur og franskur texti þessarar samþykktar eru jafngildir.